

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Одбор за контролу
служби безбедности
22 Број: 02-493/21
24. март 2021. године
Београд

На основу члана 231. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“, број 20/12 – пречишћен текст), Одбор за контролу служби безбедности, на седници одржаној 24. марта 2021. године, утврдио је

ИЗВЕШТАЈ
ОДБОРА ЗА КОНТРОЛУ СЛУЖБИ БЕЗБЕДНОСТИ
О ИЗВРШЕНОМ НАДЗОРУ НАД РАДОМ СЛУЖБИ БЕЗБЕДНОСТИ
ЗА 2020. ГОДИНУ

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Одбор за контролу служби безбедности (у даљем тексту: Одбор) врши надзор над радом служби безбедности на основу чл. 16. и 19. Закона о основама уређења служби безбедности Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 116/07 и 72/12) и у складу са чл. 66. и 230. Пословника Народне скупштине.

Одбор је на Седмој седници, одржаној 24. марта 2021. године, на основу члана 231. Пословника Народне скупштине разматрао и утврдио Извештај Одбора за контролу служби безбедности о извршеном надзору над радом служби безбедности за 2020. годину и поднео га Народној скупштини на разматрање.

Извештајним периодом обухваћен је рад Одбора у XI и XII сазиву Народне скупштине Републике Србије.

Одлуком председника Републике од 4. марта 2020. године расписани су избори за народне посланике за 26. април 2020. године („Службени гласник РС“, број 19/20). Светска здравствена организација прогласила је пандемију 11. марта 2020. године, док је у том тренутку први званични случај COVID 19 вируса забележен у Србији 6. марта 2020. године. У наредних неколико дана број инфицираних COVID 19 вирусом је нагло

порастао са тенденцијом повећања броја заражених. Због постојања опасности од неконтролисаног ширења вируса, COVID 19 је сматран опасношћу која угрожава здравље опште популације, која прети да угрози живот у земљи, укључујући функционисање институција, јавних служби, привреде, а посебно здравственог система. Због свега наведеног било је потребно изнаћи начин и меру за решавање тренутних проблема и изазова који су настали појавом пандемије, на начин на који неће бити угрожени основни демократски принципи деловања једне државе, али и којим ће се сачувати здравље и животи грађана. Имајући све претходно у виду, а у складу са Уставом, ванредно стање проглашено је на територији Републике Србије Одлуком о проглашењу ванредног стања („Службени гласник РС“, број 29/20), коју су 15. марта 2020. године донели заједно председник Републике, председник Народне скупштине и председник Владе. Ову одлуку Народна скупштина Републике Србије потврдила је 29. априла 2020. године.

Народна скупштина, 6. маја 2020. године, донела је Одлуку о укидању ванредног стања („Службени гласник РС“, број 65/20). Председник Републике, 10. маја 2020. године, донео је Одлуку о измени Одлуке о расписивању избора за народне посланике („Службени гласник РС“, број 68/20), која је истог дана ступила на снагу, објављивањем у „Службеном гласнику Републике Србије“. Овом одлуком, као датум одржавања избора за народне посланике Народне скупштине одређен је 21. јун 2020. године, а 11. маја 2020. године настављење су изборне активности, док су избори за народне посланике одржани 21. јуна и 1. јула 2020. године. Коначни изборни резултати проглашени су 5. јула 2020. године, од када је почео да тече рок од 30 дана за конституисање новог сазива Народне скупштине. Седница Народне скупштине на којој су потврђени мандати народних посланика започета је 3. августа 2020. године.

*

*

*

Народна скупштина Републике Србије, на Првој седници у XII сазиву, одржаној 22. октобра 2020. године, донела је Одлуку о избору чланова и заменика чланова одбора Народне скупштине Републике Србије („Службени гласник РС“, број 125/20).

Наведеном одлуком за чланове и заменике чланова Одбора изабрани су следећи народни посланици:

1. Игор Бечић, члан,
- Ненад Митровић, заменик члана,

2. Владимир Ђукановић, члан,
- Јасмина Обрадовић, заменик члана,
3. Александар Марковић, члан,
- Зоран Драгишић, заменик члана,
4. Горан Пекарски, члан,
- Сандра Божић, заменик члана,
5. Славиша Булатовић, члан,
- Јелена Мијатовић, заменик члана,
6. Милимир Вујадиновић, члан,
- Душко Тарбук, заменик члана,
7. Илија Животић, члан,
- Андријана Аврамов, заменик члана,
8. Владан Заграђанин, члан,
- Јустина Пупин Кошћал, заменик члана,
9. Борисав Ковачевић, члан,
- др Милорад Мијатовић, заменик члана.

I АКТИВНОСТИ ОДБОРА

На Првој седници Одбора, која је одржана 26. октобра 2020. године, за председника Одбора изабран је народни посланик мр Игор Бечић, а за заменика председника Одбора народни посланик Владан Заграђанин.

Током извештајног периода, а у складу са Пословником Народне скупштине и Законом о основама уређења служби безбедности Републике Србије, Одбор је у току 2020. године одржао четири седнице (две у XI сазиву и две у XII сазиву). Надзорне посете службама безбедности нису реализоване због епидемиолошке ситуације.

Надлежности Одбора које су утврђене Законом о основама уређења служби безбедности Републике Србије и Пословником Народне скупштине условљавају и специфичне услове неопходне за његов рад као и потребу за прецизирањем процедура за одржавање седнице Одбора на којој се разматрају тајни подаци. Такође, захтевало је и да се детаљније уреде процедуре и поступци за вршење непосредног надзора над радом служби безбедности, прописани чланом 19. Закона о основама уређења служби безбедности Републике Србије.

Наиме, материјали које службе безбедности достављају Одбору, као и материјали у које чланови делегације Одбора остварују увид у току непосредног надзора носе степене тајности „ДРЖАВНА ТАЈНА“ и „СТРОГО ПОВЕРЉИВО“, те је Одбор у претходном периоду својим одлукама утврђивао правила и процедуре које су са једне стране, допринела ефикасности у раду, а са друге заштити тајних података. Овакав начин рада се у пракси показао као изузетно функционалан и у значајној мери је допринео квалитетнијој дискусији и повећању међусобног поверења између чланова Одбора и представника службе безбедности.

Имајући у виду наведено Одбор је на Другој седници одржаној 2. децембра 2020. године донео:

- Одлуку о начину одржавања седнице Одбора за контролу службе безбедности на којој се разматрају тајни подаци (22 Број 02-1964/20) и

- Одлуку о вршењу непосредног надзора над радом службе безбедности (22 Број 02-1965/20).

*

*

*

Одбор је на седницама затвореним за јавност, у извештајном периоду размотрио и прихватио следеће извештаје:

- Извештај генералног инспектора службе Министарства одбране о ванредном надзору у Војнобезбедносној агенцији над законитошћу примене посебних поступака и мера за тајно прикупљање података (36. седница Одбора у XI сазиву);

- Извештај о раду генералног инспектора службе Министарства одбране за период од 1. јула до 31. децембра 2019. године (37. седница Одбора у XI сазиву).

Такође, Одбор је у извештајном периоду утврдио Извештај Одбора за контролу службе безбедности о извршеном надзору над радом службе безбедности за 2019. годину (37. седница Одбора у XI сазиву).

Седницама Одбора на којима су разматрани Извештај о ванредном надзору у Војнобезбедносној агенцији над законитошћу примене посебних поступака и мера за тајно прикупљање података и Извештај о раду генералног инспектора службе Министарства одбране присуствовао је в.д. генералног инспектора службе Министарства одбране са сарадницима.

У складу са чл. 54, 55. и 56. Закона о Војнобезбедносној и Војнообавештајној агенцији („Службени гласник РС“, бр. 88/09, 55/12 – одлука УС и 17/13), Одбор се, 20. фебруара 2020. године, обратио генералном инспектору служби Министарства одбране са захтевом да изврши хитан ванредни надзор законитости примене посебних поступака и мера за тајно прикупљање података од стране Војнобезбедносне агенције и да, у најкраћем могућем року, достави своје налазе Одбору. Имајући у виду да су се у јавности појавиле инсинуације у којима је директно тадашњи министар одбране Републике Србије господин Александар Вулин оптужен за незаконито остваривање увида у електронске комуникације одређеног медија и бившег министра одбране, који је индиректно указао и на могућност да је ово дело почињено преко Војнобезбедносне агенције, Одбор је од генералног инспектора служби Министарства одбране да у складу са законским овлашћењима изврши хитан ванредни надзор законитости примене посебних поступака и мера за тајно прикупљање података од стране Војнобезбедносне агенције и да, у најкраћем могућем року, своје налазе достави Одбору.

У складу са наведеним захтевом, генерални инспектор служби Министарства одбране доставио је Извештај о ванредном надзору у Војнобезбедносној агенцији над законитошћу примене посебних поступака и мера за тајно прикупљање података.

Одбор је на 36. седници одржаној 21. фебруара 2020. године разматрао и једногласно усвојио Извештај генералног инспектора служби Министарства одбране о извршеном ванредном надзору у Војнобезбедносној агенцији над законитошћу примене посебних поступака и мера за тајно прикупљање података.

Поступајући по захтеву Одбора генерални инспектор служби извршио је ванредни надзор у Војнобезбедносној агенцији над применом свих поступака и мера за прикупљање тајних података и доказних радњи, чијом евентуалном применом би се могло доћи до садржаја комуникације.

У поступку ванредног надзора генерални инспектор служби утврдио је да према бившем министру одбране господину Драгану Шутановцу и главном уреднику „Недељника“, господину Вељку Лалићу, Војнобезбедносна агенција није примењивала посебне поступке и мере којима би се могли прикупити подаци из међусобне комуникације. Приликом овог надзора није установљена незаконита примена посебних поступака и мера, нити било каква злоупотреба у том смислу, тј. установљено је да се

мере примењују искључиво у складу са законом и о томе на правилан начин воде евиденције.

Приликом разматрања редовног Извештаја о раду генералног инспектора служби на 37. седници одржаној 4. марта 2020. године, Одбор је позитивно оценио поступање генералног инспектора и истакао да овакав вид контроле над радом служби Министарства одбране доприноси побољшању законитости и правилности рада служби. Одбор је дао подршку генералном инспектору у обављању контроле и надзора над радом служби безбедности Министарства одбране. У извештајном периоду генерални инспектор реализовао је све планиране и ванредне задатке у потпуности и квалитетно, остварио потпуну сарадњу са дирекцијама Војнообавештајне агенције и Војнобезбедносне агенције, што је по оцени Одбора обезбедило унапређење квалитета, ефикасности, законитости и правилности рада агенција.

II ПРЕДСТАВКЕ УПУЋЕНЕ ОДБОРУ

У извештајном периоду није било представки грађана.

III ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ ОДБОРА

УЧЕШЋЕ ЧЛАНОВА ОДБОРА НА КОНФЕРЕНЦИЈАМА, САСТАНЦИМА, СЕМИНАРИМА И СТУДИЈСКИМ ПОСЕТАМА

У извештајном периоду, народни посланик Илија Животић, члан Одбора и народна посланица Андријана Аврамов, заменик члана Одбора, учествовали су на онлајн Семинару „Парламентарни надзор војних служби безбедности“, који је одржан у организацији Парламентарне скупштине НАТО и Женевског центра за управљање сектором безбедности (DCAF), 15. децембра 2020. године.

IV ЗАКЉУЧАК ОДБОРА

Одбор позитивно оцењује координиран и усклађен рад служби безбедности на плану заштите националних интереса и спровођења безбедносно-обавештајне политике Републике Србије.

Одбор поздравља интензивну и координирану међусобну сарадњу служби безбедности и размену података и даје пуну подршку настојањима служби безбедности да у континуитету координирају активности са свим релевантним државним

институцијама, унапређујући успостављену сарадњу у циљу функционалног и оперативног повезивања и реализације законом утврђених задатака.

Одбор подржава континуирану међународну сарадњу служби безбедности са партнерским службама других држава и позитивно оцењује настојање служби безбедности да континуирано унапређују билатералну и мултилатералну сарадњу са партнерским службама чак и у условима пандемије, што доприноси не само поузданости информација већ и афирмисању међународне позиције Републике Србије у борби против тероризма, организованог криминала и нелегалних миграција.

У извештајном периоду генерални инспектор реализовао је све планиране и ванредне задатке у потпуности и квалитетно, остварио потпуну сарадњу са дирекцијама Војнообавештајне и Војнобезбедносне агенције, што је по оцени Одбора обезбедило унапређење квалитета, ефикасности, законитости и правилности рада агенција.

Одбор поздравља позитивне оцене о законитости и правилности рада служби безбедности Министарства одбране које је за извештајни период изнео генерални инспектор и сматра да службе безбедности и убудуће треба да наставе са применом свих евентуалних препорука генералног инспектора.

Досадашња пракса изузетно добре сарадње са генералним инспектором служби Министарства одбране показала се обострано корисном. Објективан и непристрасан рад генералног инспектора у претходном периоду допринео је побољшању законитости и правилности рада служби безбедности Министарства одбране. Сарадња Одбора и генералног инспектора наставиће се и у наредном периоду нарочито у погледу надзора законитости примене посебних поступака и мера за тајно прикупљање података од стране служби безбедности Министарства одбране.

Одбор сматра да су током ванредног стања узрокованог пандемијом, службе безбедности у веома изазовном периоду и специфичним околностима успеле да обезбеде реализацију свих задатака из своје надлежности и да дају веома значајан допринос ефикасном одговору државе на пандемију. У веома комплексним околностима службе безбедности успеле су да организују ефикасан процес рада и да истовремено заштите животе и здравље својих припадника.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Београд
XI
ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА
г-р Игор Бечић